

Overdenking in de dienst voor kerk en wijk, Capelle-Schollevaar, 28 mei 2006, 16.00 uur

Thema: De wind – symbool van de Heilige Geest. Lezingen: Johannes 3: 1-8 en 20: 19-23

1. Hoe werkt God in je leven?

'De wind waait waarheen hij wil...' zegt Jezus in Johannes 3: 8. Hij is in gesprek met een Joodse leider, een man van naam, Nicodemus. En het gaat over de vraag: 'Hoe werkt God nu in je leven?'

In dat gesprek doet Jezus een heel radicale uitspraak, in vers 3: 'Waarachtig, ik verzeker u: alleen wie opnieuw wordt geboren, kan het Koninkrijk van God zien.' En even later werkt Jezus dat nog verder uit, en Hij zegt dan: 'Je hebt een natuurlijke geboorte, dat is de geboorte uit de schoot van je moeder. Maar er is ook een tweede geboorte, een wedergeboorte, een geboorte uit de Geest.' Een nieuw begin, doordat de Heilige Geest in je leven aan het werk is. Die Heilige Geest, die maakt je van binnenuit tot een ander mens, totaal vernieuwd.

2. Door de Geest, die is als de wind

En in dat kader trekt Jezus dan die vergelijking met de wind. Nu is er met dat het woord 'pneuma', dat in de oorspronkelijke Griekse tekst staat voor 'wind', iets bijzonders aan de hand. Dat woordje betekent niet alleen 'wind', maar ook 'adem' en ook 'geest'. Dus als Jezus zegt: 'De wind waait waarheen hij wil...', dan kun je ook vertalen: 'De Geest waait waarheen Hij wil...' Alleen, omdat Jezus zegt: '... je hoort zijn geluid, maar je weet niet waar hij vandaan komt en waar hij heen gaat...' daarom is het wel duidelijk dat Hij die vergelijking trekt met de wind. En Hij zegt er dan bij: 'Zo is het ook met iedereen die uit de Geest geboren is, uit de Heilige Geest.'

In Johannes 20 komen die betekenissen van dat Griekse woord 'pneuma' eigenlijk weer bij elkaar. Na Zijn opstanding verschijnt Jezus aan Zijn leerlingen, en dan staat er: 'Hij blies over hen heen (Zijn adem werd tot wind), en Hij zei: Ontvang de Heilige Geest.' Wind, adem, Geest. De Heilige Geest, dat is eigenlijk de levensadem die van God uitgaat. En als God die adem in ons leven blaast, dan komen wij tot leven, tot nieuw leven, tot een nieuwe geboorte.

Dat is wat Jezus ook al benadrukt in Johannes 3: als de Geest aan het werk is, dan gebéurt er wat. 'De wind waait waarheen hij wil; je hoort zijn geluid, maar je weet niet waar hij vandaan komt en waar hij heen gaat. Zo is het ook met iedereen die uit de Geest geboren is.' Eigenlijk geeft Jezus in deze vergelijking drie eigenschappen aan van het werk van de Heilige Geest. De Heilige Geest (1) werkt soeverein, (2) werkt verborgen en (3) werkt concreet.

3. De Geest werkt soeverein

Hij werkt soeverein, dat is het eerste. Je kunt Hem niet in de greep krijgen. 'De wind waait waarheen hij wil.' zegt de Here Jezus. Zo gaat het ook met de Geest van God. God werkt in mensen zoals Hij dat wil. Wij kunnen als mensen van alles en nog wat willen organiseren en zo, maar God werkt op Zijn manier.

Eigenlijk is dat een heel gezonde gedachte, om die op ons te laten inwerken. God doet het wel, op Zijn manier, en op Zijn tijd. Dat maakt je bescheiden, en het maakt je ontspannen. We hoeven niet zo krampachtig te denken dat wij het zélf allemaal moeten maken. Dat wij in ons eigen leven ons geloof moeten opkloppen, of dat we ons in duizend bochten moeten wringen om bij een ander dat geloof op te wekken. 'De wind waait waarheen hij wil.' God werkt echt wel, maar op Zijn tijd, op Zijn manier.

Ik las daarvan een mooi voorbeeld. Het komt uit een verslag van een paar zendingswerkers in Rusland, geschreven in 1995. In de jaren '20 was Stalin aan de macht, en hij had een grote hekel aan christenen. Hij wilde het land zuiveren van al dat achterhaalde bijgeloof, zoals hij dat zag. Dus als de politie ergens een Bijbel vond, dan werd die ingenomen, en veel christenen werden verbannen naar een werkkamp in Siberië. Nu was het in de ene stad erger dan in de andere, dat hing van het stadsbestuur af, maar in de stad Stavropol was de vervolging van christenen heel hevig.

En nu kwam er in 1995 een zendingsteam in Stavropol, en zij wilden daar graag bijbels verspreiden, maar de partij bijbels uit Moskou, die kwam om de één of andere reden niet aan. Nu was er iemand die wist van de geschiedenis van Stavropol, en die persoon wist te vertellen dat al die bijbels, die in de jaren '20 in beslag waren genomen, nog steeds lagen opgeslagen in een loods, een pakhuis buiten de stad. Dus het team ging bidden, of God wilde geven dat ze die bijbels konden bemachtigen. Vervolgens gingen ze naar de bevoegde instanties, en die gaven toestemming om die bijbels op te halen en te gebruiken. Nou, fantastisch natuurlijk! Dus wat gebeurt er? Ze huren een vrachtwagen om die bijbels op te halen, met een paar Russen die bij dat transportbedrijf horen, waaronder een jonge student, iemand die niets moet hebben van geloof en kerk en God, maar die gewoon een zakcentje bijverdient. En terwijl ze bezig zijn in dat pakhuis, is die student verdwenen. Ze gaan zoeken, en wat blijkt? Hij staat ergens in een hoekje te huilen.

Wat is er gebeurd? Ze moeten die bijbels inladen, en hij denkt: 'Ach, ik wil er toch ook wel eentje zelf achterover drukken. Dus hij pakt de eerste bijbel die voor het grijpen ligt, slaat hem open, en wat ziet hij daar? Hij ziet daar de naam en de handtekening van zijn eigen oma! Tussen die duizenden bijbels die daar liggen! Zijn oma was een diepgelovige vrouw, die veel om haar geloof moest lijden. Een vrouw die veel gebeden had voor de stad, en voor kinderen en kleinkinderen. En daar staat hij nu, precies met die bijbel in zijn hand. U begrijpt wel, die dag werd een keerpunt in zijn leven.

God werkt, en Hij doet dat op een manier die wij niet in de hand hebben. Hij is soeverein. En daar sta je elke keer weer van te kijken. 'De wind waait waarheen hij wil...' Dat is eigenlijk een heerlijke gedachte. God doet Zijn werk. In onszelf, en ook in de mensen om ons heen. Een poosje geleden hoorde ik socioloog Becker op de radio. Hij heeft

veel onderzoek gedaan naar geloof in Nederland. Hij zei: 'We hebben het als sociologen een jaar of twintig geleden bij het verkeerde eind gehad. We dachten dat het christendom in Nederland op z'n eind liep, maar dat blijkt toch niet zo te zijn. Er lijkt nu een soort keerpunt te zijn.'

De Heilige Geest is als de wind, die waait waarheen hij wil. Is dat nou geen heerlijke boodschap? Er gebeurt van alles, en wij hoeven niet krampachtig te proberen het te organiseren. We mogen bidden, bidden of God Zélf Zijn werk doet. En dan mogen we vervolgens zo goed mogelijk doen wat wij denken dat juist is. Maar dan laten we ons gebruiken door God, die soeverein Zijn eigen weg gaat.

4. De Geest werk verborgen

De Geest werkt soeverein. Dat is het eerste. De Geest werkt ook verborgen. Je ziet het vaak niet, en je begrijpt het vaak niet. 'Je hoort zijn geluid,' zegt Jezus, 'maar je weet niet waar hij vandaan komt en waar hij heen gaat.' In de tijd van Jezus was er nog geen KNMI, Marjon de Hondt kan over de wind nog wel het één en ander uitleggen, maar als gewoon burger denk je ook: 'Waar komt die wind nou toch vandaan, en waar gaat hij heen?'

Zo is het ook met het werk van de Heilige Geest, het is vaak verborgen. Iemand kwam bij zo'n grote stuwdam, en hij hoorde, dat daar electriciteit werd opgewekt voor een hele stad in de buurt. En hij stond verbaasd te kijken. Hij dacht dat hij water zou horen stromen en kolken, want ja, er moet toch kracht uit komen? Maar het was gewoon heel stil. Diep in het verborgene van de stuwdam werd het water door buizen geleid, langs turbines, en zo werd stroom opgewekt.

Zo is het met de Geest ook. De Heilige Geest werkt vaak in het verborgene. Je begrijpt het niet. Hoe kan die Geest werken?

Als je met mensen praat, dan kun je er soms verbaasd over zijn, hoe de Heilige Geest met hen aan de slag is geweest. 'Je weet niet waar die wind vandaan komt en waar hij heen gaat', zegt Jezus. Hoe brengt God een mens tot zo'n nieuw begin, tot een nieuwe geboorte, tot geloof in Jezus Christus? Als je dat zelf hebt meegemaakt, ben je daar vaak ook zélf verbaasd over.

Maar laat het geheim maar het geheim. We hoeven niet helemaal te begrijpen hóé God werkt. We mogen Hem erom aanbidden en danken en loven, dát Hij werkt. En dat is het derde: het werk van de Heilige Geest, dat is soeverein ('De wind waait, waarheen hij wil...'), het is verborgen ('... je weet niet waar hij vandaan komt en waar hij heen gaat...'), maar het effect is wel heel duidelijk: '... je hoort zijn geluid!' Je ziet het gras naar één kant overgebogen, en je ziet boomtakken zwiepen, en je ziet een vlag wapperen. Het effect van de wind is heel concreet, hoorbaar en zichtbaar.

Deze zondag, tussen Hemelvaart en Pinksteren, staat in het teken van het bidden. Het bidden om de Heilige Geest. Net voor Zijn hemelvaart zei Jezus dat tegen Zijn discipelen: 'Wacht op de belofte van de Vader, blijf bidden!' En ook vandaag bidden wij of God met Zijn Heilige Geest wil werken. En misschien denkt u wel, of denk jij: 'Ja, dat is toch een beetje vaag, die Heilige Geest. Waar bid ik dan eigenlijk om?'

5. De Geest werkt concreet

Maar de Heilige Geest is gelukkig niet vaag. De Heilige Geest is wel onzichtbaar, maar niet vaag. De Heilige Geest wil zeggen: God aan het werk in mensen. God doet Zijn werk soeverein, en Hij doet het in het verborgene. Maar de uitwerking is ontzettend concreet. En de kracht van het werk van de Heilige Geest, daar kun je ontzettend verbaasd over staan. Net als de kracht van de wind.

Ook hier, in Schollebaar, is God heel concreet aan het werk. Dit jaar doen 19 mensen belijdenis van hun geloof, dat wil zeggen, dat ze in een kerkdienst bewust en in het openbaar JA zeggen tegen God en deel willen uitmaken van de kerk. Van die 19 mensen zijn er 3 toetreders tot de kerk en 4 herintreders na vele jaren buiten de kerk. Zeven mensen die feitelijk zijn gegrepen door de Heilige Geest. En voor die andere 12 geldt eigenlijk precies hetzelfde. Want voor hen is het net zo min vanzelfsprekend om de weg met God te gaan.

God is heel concreet aan het werk. En dat leidt tot veranderingen in mensenlevens. Als omgeving merk je dat, dat er meer balans komt, en dat mensen van binnenuit sterker worden. Geloof leidt ook tot andere keuzes, veel minder de buitenkant en het oppervlakkige, veel meer de diepgang, en de relatie met anderen.

God werkt, en Hij werkt ook vandaag. Soeverein, verborgen, maar heel concreet.

En juist daarom, juist omdat God Zijn eigen weg gaat, net als de wind, heeft het zin om te bidden. Te bidden om de Heilige Geest, te bidden dat God die Geest laat werken, laat waaien, krachtig laat waaien. Bid u dat maar rustig, en jij ook: bid het maar! Voor jezelf: 'Here God, werk met Uw Geest in mijn leven!' En voor een ander: 'Vader, doe Uw werk, door Uw Heilige Geest, in het leven van mijn collega, mijn klasgenoot, of mijn kleinkind.'

Als wij bidden om de Heilige Geest, vurig bidden, dan kunnen we nog wat meemaken! Dan gaan we avontuurlijke tijden tegemoet!

Amen.

Reageren? Bel of mail: René van Loon, 010-442 6280, c.m.van.loon@freeler.nl